

Nader onderzoek ecologie Antwerpsestraat te Putte

Velp, 10 januari 2022

Colofon

Titel	: Nader onderzoek ecologie
Subtitel	: Antwerpsestraat te Putte
Projectnummer	: 20.116b
Datum	: 10 januari 2022
Veldonderzoek	: M. Avé, S. van den Berg-Nelissen, F. van Delft
Auteur(s)	: M. Avé, E.M. de Goede
Collegiale toets	: S. Klein Brinke , A. Strikwerda
Opdrachtgever	: Agel Adviseurs
Contactpersoon	: M. Kooijman

Bezoekadres : Kerkstraat 20
 Postcode : 6883 HT Velp
 Telefoon : 026-2001900

info@ekoza.nl
 www.ekoza.nl

Ekoza B.V. is lid van het Netwerk Groene Bureaus: www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
2. Wettelijk kader.....	5
2.1 Soorten	5
3. Gebiedsbeschrijving	8
3.1 Gebiedsbeschrijving	8
3.2 Voorgenomen ingreep	9
4. Onderzoeksmethode	10
4.1 Huismussen.....	10
4.2 Gierzwaluwen	11
4.3 Vleermuizen	12
4.4 Uitwerking en rapportage.....	14
5. Resultaten	15
5.1 Huismussen.....	15
5.2 Gierzwaluwen	16
5.3 Vleermuizen	16
6. Conclusies.....	19
6.1 Huismussen.....	19
6.2 Gierzwaluwen	19
6.3 Vleermuizen	19
Bronnen	21
Literatuur	21
Websites	21

1. Inleiding

Aan de Antwerpsestraat 267 bevindt zich houthandel Sneek. De initiatiefnemer is van plan om de locatie te ontwikkelen tot woongebied met 50 tot 70 woningen (afhankelijk van de gekozen variant). Daarnaast heeft hij op de locatie ruimte gereserveerd voor een Lidl supermarkt met bijbehorende parkeergelegenheid. De aanwezige opstallen worden gesloopt.

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden moet rekening worden gehouden met beschermde soorten. Hiervoor is in 2020 een ecologische quickscan uitgevoerd (Ekoza, projectnummer 20.101b). Om te bepalen of beschermde soorten aanwezig zijn en gebruik maken van de spouw, ruimte onder de dakpannen, ruimte achter boeiboorden en de coniferenhaag is (nader) onderzoek noodzakelijk. Het gaat hierbij om huismus, gierzwaluw en vleermuizen.

Indien huismus, gierzwaluw en/of vleermuis voorkomen beoordeelt Ekoza B.V. de effecten van de werkzaamheden op deze soorten. Als er negatieve effecten te verwachten zijn, volgt een afweging of een ontheffing van de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

In hoofdstuk 2 staat het wettelijke kader uiteengezet, waaraan getoetst dient te worden. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het onderzoeksgebied en de voorgenomen ingrepen. Hoofdstuk 4 geeft een beschrijving van de onderzoeksmethodes die gebruikt zijn. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van het onderzoek besproken en getoetst aan de Wet natuurbescherming. Tenslotte zijn in hoofdstuk 6 de conclusies en aanbevelingen beschreven.

2. Wettelijk kader

Sinds 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. Het bevoegd gezag komt bij de provincies te liggen. De Rijksoverheid blijft verantwoordelijk voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij etc.

De Wet natuurbescherming is gericht op de bescherming van:

- Natura 2000-gebieden
- Soorten
- Houtopstanden

Dit onderzoek heeft enkel betrekking op soorten, in dit geval huismus, gierzwaluw, vleermuis. In dit hoofdstuk is daarom ook alleen de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming uitgelicht.

Soorten

Onder de Wet natuurbescherming geldt een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren.

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes:

- soorten van de Vogelrichtlijn
- soorten van de Habitatrichtlijn
- andere soorten

Vogelrichtlijnsoorten

Onder de soorten van de Vogelrichtlijn vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels. Ingevolge artikel 3.1 is het verboden om:

1. Opzettelijk vogels te doden of te vangen;
2. Opzettelijk vogelnesten, -rustplaatsen en -eieren te vernielen of te beschadigen of vogelnesten weg te nemen;
3. Eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;
4. Opzettelijk vogels te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijnsoorten

Onder de soorten van de Habitatrichtlijn vallen soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage I van het Verdrag van Bonn. In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.

Wat betreft deze soorten is het ingevolge artikel 3.5 (Bern bijl. II, Bonn bijl. I) verboden om:

1. Opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. Opzettelijk dieren te verstoren;
3. Opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen;
4. Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;

5. Opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Wat betreft deze soorten is het ingevolge artikel 3.6 (Bern bijl. I en II, Bonn bijl. I) verboden om dieren of planten te verkopen, te vervoeren voor verkoop, te verhandelen, te ruilen of te koop of te ruil aan te bieden, tenzij het gaat om aantoonbaar gefokte of gekweekte dieren of planten.

Andere soorten

Onder het beschermingsregime andere soorten vallen soorten waarvoor er geen Europese verplichting tot bescherming is. Dit zijn soorten die vanuit nationaal belang extra bescherming behoeven.

De beschermde status van soorten kan per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten. In dit geval gaat het om de provincie Noord-Brabant.

Ingevolge Wet natuurbescherming artikel 3.10 is het verboden om:

1. Opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
3. Opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Zorgplicht

Artikel 1.11 Wet natuurbescherming voorziet in een algemene verplichting voor eenieder om voldoende zorg te dragen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Het betreft bovendien niet alleen dieren en planten van soorten waarvoor de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn specifieke beschermingsmaatregelen eisen, maar alle in het wild levende dieren en planten.

De zorgplicht is als een open norm geformuleerd in het eerste lid van artikel 1.11. In het tweede lid wordt de zorgplicht iets geconcretiseerd door te bepalen dat de zorgplicht in elk geval inhoudt dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Voor de bescherming van dieren en planten van soorten waarvoor geen specifiek beschermingsregime geldt op grond van hoofdstuk 3, heeft de zorgplicht zelfstandig betekenis. Op grond van de zorgplichtbepaling moeten schadelijke handelingen in beginsel achterwege worden gelaten dan wel moeten maatregelen worden genomen om schadelijke gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen.

Jaarrond beschermde nesten

Nesten van vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van soorten in categorie 5 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn.

Categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

3. Gebiedsbeschrijving

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het projectgebied betreft de houthandel Sneek aan de Antwerpsestraat 267 te Putte. Het perceel met woonhuis aan de Antwerpsestraat 265 en het perceel met het tankstation aan de Antwerpsestraat 227-231 behoren mogelijk tot het projectgebied en zijn in dit nader onderzoek dan ook meegenomen.

Op het terrein van de houthandel zijn een kantoorgebouw met dakpannen dak en bakstenen muur met spouw en vier opslagloodsen aanwezig. De opslagloodsen hebben een enkele wand van golfplaten of hout en een dak van golfplaten zonder dakbeschot. De opslagloodsen hebben deels geen zijwanden en zijn deels open. Het terrein is grotendeels verhard, maar er groeit wat opstand en ruige vegetatie tussen de verharding en houtopslag door.

Het woonhuis aan de Antwerpsestraat 265 heeft een bakstenen muur zonder spouw en een dakpannen dak. In de tuin staat een houten schuur en een kas. Verder is er een gazon aanwezig in de tuin.

Het tankstation bestaat uit een tankstation met Spar supermarkt en wasstraat met een plat dak en bakstenen muur en een gebouw met wasboxen met schuin bitumen dak en bakstenen muur. Verder is dit terrein verhard. Enkel in de hoek staan enkele struiken, brem, reigersbek en algemene grassoorten.

Het projectgebied bevindt zich aan de noordelijke rand van de bebouwde kom van Putte. In de omgeving is de bebouwde kom van Putte, bosgebied, weilanden en akkers aanwezig. Ten noorden van het projectgebied ligt een kerkhof. Het bosgebied behoort grotendeels tot natuurgebied Brabantse Wal. In Figuur 1 is de globale ligging van het projectgebied weergegeven. Figuur 2 geeft een impressie van het projectgebied.

Figuur 1. Globale ligging van het projectgebied.

Figuur 2. Impressie van het projectgebied.

3.2 Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens alle opstallen op het terrein van de houthandel te slopen. Op het terrein wordt ook al het groen verwijderd.

Verder wil de initiatiefnemer de mogelijkheid open houden om ook het woonhuis met bijbehorende opstallen op nummer 265 en het tankstation met wasstraat en wasboxen op nummer 227 en 231 te slopen. Ook hierbij wordt al het groen verwijderd.

4. Onderzoeksmethode

Iedere dier- en plantengroep heeft zijn eigen methode van inventarisatie om een zo goed mogelijk beeld te verkrijgen van de betekenis van het projectgebied voor de betreffende soorten of groepen. Nesten van huismussen en gierzwaluwen zijn jaarrond beschermd (categorie 2). Vleermuizen zijn zwaar beschermde soorten die onder Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en Bijlage II van het Verdrag van Bern vallen.

4.1 Huismussen

De huismus zoekt nestgelegenheid in holtes van gebouwen, meestal onder de dakpannen. Daar broedt de huismus in kleine tot middelgrote kolonies vanaf half april tot en met augustus, waarbinnen 2 tot 3 legfels zijn. Huismussen komen niet verder dan enkele honderden meters vanaf de broedplaats en ook jonge dieren in het stedelijk gebied blijven binnen 2 kilometer van de nestplaats waar ze opgegroeid zijn.

Naast geschikte broedplaatsen dient voldoende voedsel aanwezig te zijn in de vorm van zaden, bessen, bloemknoppen en broodkruimels. De jongen worden gevoerd met insecten. Bij het zoeken naar voedsel is de aanwezigheid van schuil- en vluchtmogelijkheden van groot belang. Bij voorkeur bestaat de dekking uit stekelige struiken en groenblijvende begroeiing tegen gevels.

Inventarisatie

Huismussen zijn koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden, die daarin zeer honkvast zijn en afhankelijk zijn van bebouwing en het biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en in beperkte mate beschikbaar.

Voor het vaststellen van broedgevallen van de huismus is op territoriumgedrag en nestindicerend gedrag gelet. Dit kan zijn het vertonen van baltsgedrag (bijvoorbeeld zingende mannetjes), de aanwezigheid van een paartje bij een potentiële nestplaats of het transport van nestmateriaal. Als de jongen geboren zijn, wijst ook het transport van voedsel of ontlastingspakketjes op een nestlocatie.

De veldbezoeken zijn vanaf 1 uur na zonsopkomst van start gegaan, dan zijn huismussen het meest actief. In de loop van de ochtend neemt de zangactiviteit af.

De veldbezoeken zijn zoveel mogelijk uitgevoerd tijdens goede weersomstandigheden, zoals rustig, zonnig weer met gemiddelde temperaturen. Onder dergelijke omstandigheden worden de beste resultaten verwacht. Ook een hoge luchtvochtigheid of lichte motregen bij zacht, windstil weer kunnen gunstig zijn voor de zangactiviteit.

De eerste inventarisatieronde is in de ochtend van 16 april 2020 afgelegd. Het tweede veldbezoek heeft plaatsgevonden op 12 mei 2020. Twee veldbezoeken in de periode april tot half mei zijn voldoende om de aan- of afwezigheid van huismussen vast te stellen (Tabel 1).

Tabel 1. Bezoekdata en weersomstandigheden huismussen.

Bezoek	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
1	16-4-2020	10:00 – 11:00	zonnig, wind 1 Bft, 16°C
2	12-5-2020	10:05 – 11:05	gedeeltelijk bewolkt, wind 1 Bft, 12°C

4.2 Gierzwaluwen

Gierzwaluwen broeden in gebouwen en hebben maar een kleine opening nodig om hun nest te maken. Dat gebeurt vaak onder verschoven dakpannen, spleten in de muur, onder opgelichte loodslabben of onder dakgoten. Gierzwaluwen zijn erg plaatstrouw en blijven naar hetzelfde nest terugkeren zolang ze leven. Meestal broeden er meerdere paren bij elkaar en vormen kolonies. Vanaf eind april komen de gierzwaluwen terug uit de overwinteringsgebieden in Afrika en gaan ze in Nederland broeden. In augustus trekken ze weer weg.

Inventarisatie

Vanaf eind april tot en met half juli kunnen de gierzwaluwen geïnventariseerd worden, waarbij tussen 1 juni en half juli de meest geschikte periode is. Bij gunstige weersomstandigheden (droog, niet te koud, weinig wind) is op drie dagen onderzocht of er gierzwaluwen in het projectgebied nestelen (Tabel 2). Opgelichte loodslabben, verschoven dakpannen, spleten in de muur of kleine openingen tussen de afvoer en de dakgoot bieden mogelijkheden voor nestplaatsen voor gierzwaluwen. Deze plaatsen zijn vrijwel altijd 3 meter of hoger vanaf de grond te vinden. Dunne poepstreepjes op de muur kunnen wijzen op de aanwezigheid van een nest. Op voorhand is in het projectgebied een goede inschatting gemaakt waar zich mogelijke gierzwaluwnesten bevinden, waardoor er gericht onderzoek is uitgevoerd.

Tijdens de inventarisatierondes is gelet op gierzwaluwen die laag langs de gebouwen gieren. Deze laag gierende dieren geven een goede indicatie of en waar gierzwaluwen in een wijk nestelen. Tijdens het laag gieren vliegen de dieren langs de plekken waar de nesten aanwezig zijn en meestal reageren jongen of broedende vogels hierop, waardoor deze te horen zijn. Waarnemingen van hoogvliegende dieren zijn geen aanwijzing of gierzwaluwen al dan niet in de wijk nestelen. Deze dieren kunnen tot de kolonie behoren, maar zijn bijvoorbeeld nog te jong om zelf te nestelen. Zij vliegen met de groep mee, maar blijven in de lucht om te slapen. Later in de avond gaan deze dieren ook steeds hoger vliegen.

Tabel 2. Bezoekdata en weersomstandigheden gierzwaluwen.

Bezoek	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
1	9-6-2020	21:20 – 00:01	bewolkt, 2Bft, 14°C,
2	22-6-2020	21:20 – 22:30	helder, 1Bft, 20°C
3	13-7-2020	21:20 – 23:57	helder, 1Bft, 18°C

4.3 Vleermuizen

Vleermuizen kunnen over het algemeen worden ingedeeld in gebouwbewonende en boombewonende soorten, hoewel dit gedurende het jaar kan veranderen. Soorten die worden aangemerkt als gebouwbewoners zijn onder andere laatvlieger, meervleermuis en gewone dwergvleermuis. Deze soorten verblijven meestal in de spouwmuren van gebouwen. Soorten die worden aangemerkt als boombewoners zijn rosse vleermuis en watervleermuis. Deze soorten verblijven meestal in verlaten spechtenholten of in holten die zijn ontstaan door rotting na het afbreken van een tak.

In de winter maken vleermuizen van meerdere objecten gebruik die als verblijfplaatsen kunnen dienen, deze plekken moeten koel en vorstvrij zijn. Watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis en baardvleermuis overwinteren in mergelgroeven, forten, bunkers en ijskelders. Gewone dwergvleermuizen en laatvliegers zijn meestal te vinden in droge plekken in gebouwen. Rosse vleermuizen gebruiken holle bomen als winterslaapplaats.

De vrouwtjes vormen aan het begin van de zomer kraamkolonies in daarvoor geschikte verblijfplaatsen. Hier brengen ze hun jongen groot. Laatvliegers, meervleermuizen en gewone dwergvleermuizen leven hierbij meestal in groepen (kolonies) in de spouwmuren van gebouwen. Een soort als gewone grootoorvleermuis heeft een voorkeur voor grote open ruimtes zoals een kerkzolder. De kolonies van watervleermuis en rosse vleermuis zijn tijdens de kraamtijd vaak te vinden in verlaten spechtenholten of in holten die door rotting bij een afgebroken tak ontstaan zijn.

Inventarisatie

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd op basis van het vleermuisprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (waarbij Ekoza B.V. is aangesloten). Onderzoek uitgevoerd volgens het protocol geeft de meeste zekerheid op voldoende onderbouwing van een eventuele ontheffingsaanvraag. Het bevoegd gezag toetst hierop.

In dit protocol staat beschreven dat 75% van het projectgebied overzien moet kunnen worden bij avond/nachtbezoeken in de kraam/zomerperiode. Omdat de dieren bij het uitvliegen meteen wegvliegen is deze richtlijn opgesteld zodat het uitvliegen zo nauwkeurig mogelijk in kaart gebracht wordt. Tijdens de ochtend blijven vleermuizen een tijdje zwermen voor hun verblijfplaats voordat ze naar binnen gaan. Omdat het zwermen meer tijd in beslag neemt dan het uitvliegen in de avond, kan een waarnemer in de nacht een groter gebied overzien door rond te lopen of te fietsen. In de ochtend kan het projectgebied voor één waarnemer dan ook een groter gebied betreffen met overzichtelijke gebouwen die dicht bij elkaar liggen. In dit geval was het onderzoeksgebied tijdens het ochtendbezoek ook groter dan bij de avondbezoeken.

Volgens het vleermuisprotocol zijn in de kraamperiode 2 veldbezoeken noodzakelijk. Om een goed overzicht te krijgen van de kraam- en zomerverblijfplaatsen zijn twee avondbezoeken en één ochtendbezoek voor het projectgebied uitgevoerd, waarbij het projectgebied tijdens

de avondronde in kleinere gebieden is opgedeeld dan bij de ochtendronde. Daarnaast is er voor gierzwaluwen nog een extra bezoek gebracht tijdens de schemering, waarbij ook gelet is op uitvliegende vleermuizen. De veldbezoeken zijn uitgevoerd bij goed vleermuisweer: weinig wind, geen regen en een temperatuur van boven de 10 graden Celsius.

In de paarperiode wordt er niet gezocht naar uitvliegende vleermuizen. In plaats daarvan wordt er, wanneer het al donker is, vanaf een uur na zonsondergang gezocht naar roepende vleermuizen die de hele nacht door roepen om vrouwtjes te lokken. Gewone dwergvleermuizen vliegen hierbij rondjes bij de verblijfplaats, terwijl ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis vaak vanuit hun verblijfplaats roepen. Een roepende vleermuis betekent een paarverblijfplaats in het gebouw waar de vleermuis de hele tijd voor vliegt of vanuit roept. In deze periode wordt er ook gezocht naar massawinterverblijven van gewone dwergvleermuis. Gewone dwergvleermuizen zwermen gedurende de nachtelijke uren nabij hun massawinterverblijfplaats. Het projectgebied is niet geschikt als massawinterverblijfplaats, omdat de gebouwen maar enkele verdiepingen hebben en ook in lengte en breedte niet al te groot zijn. Het (temperatuur)bufferend vermogen van de gebouwen is laag, waardoor het niet geschikt is als overwinteringslocatie voor een hele kolonie vleermuizen. De veldbezoeken zijn uitgevoerd bij goed vleermuisweer: weinig wind, geen regen en een temperatuur van boven de 10 graden Celsius.

Het veldwerk is te voet uitgevoerd waarbij het gehele projectgebied binnen 4 minuten voor 100% bekeken kon worden. Voor de inventarisatie van de vleermuizen is gebruik gemaakt van een batdetector met time-expansion (Pettersson D240x).

Het onderzoek naar verblijfplaatsen is uitgevoerd door middel van 5 veldbezoeken. De onderzoeken in mei tot en met juli zijn gericht op het vinden van kraam- en zomerverblijfplaatsen. De onderzoeken die in augustus en september zijn uitgevoerd zijn gericht op het opsporen van paarverblijfplaatsen. Het projectgebied voor de avondbezoeken van de kraamperiode is in twee deelgebieden verdeeld. Hierdoor is het projectgebied 's avonds vier keer in de kraamperiode bezocht. In Tabel 3 zijn de weersomstandigheden ten tijde van het veldonderzoek weergegeven.

Tabel 3. Bezoekdata en weersomstandigheden vleermuisrondes.

Bezoek	Datum	Tijd	Zonsondergang/ zonopkomst	Weersomstandigheden
1	5-6-2020	3:20 – 5:26	5:25	bewolkt, 1 Bft, 10°C
2a	9-6-2020	21:20 – 00:01	21:57	bewolkt, 2 Bft, 14°C
2b	10-6-2020	21:50 – 23:59	21:57	bewolkt, 1 Bft, 16°C
3a	13-7-2020	21:20 – 23:57	21:53	helder, 1 Bft, 18°C
3b	14-7-2020	21:45 – 23:55	21:53	bewolkt, 1 Bft, 15°C
4	24-8-2020	21:40 – 23:48	20:44	bewolkt, 1 Bft, 14°C
5	21-9-2020	20:42 – 22:45	19:41	helder, 1 Bft, 15°C

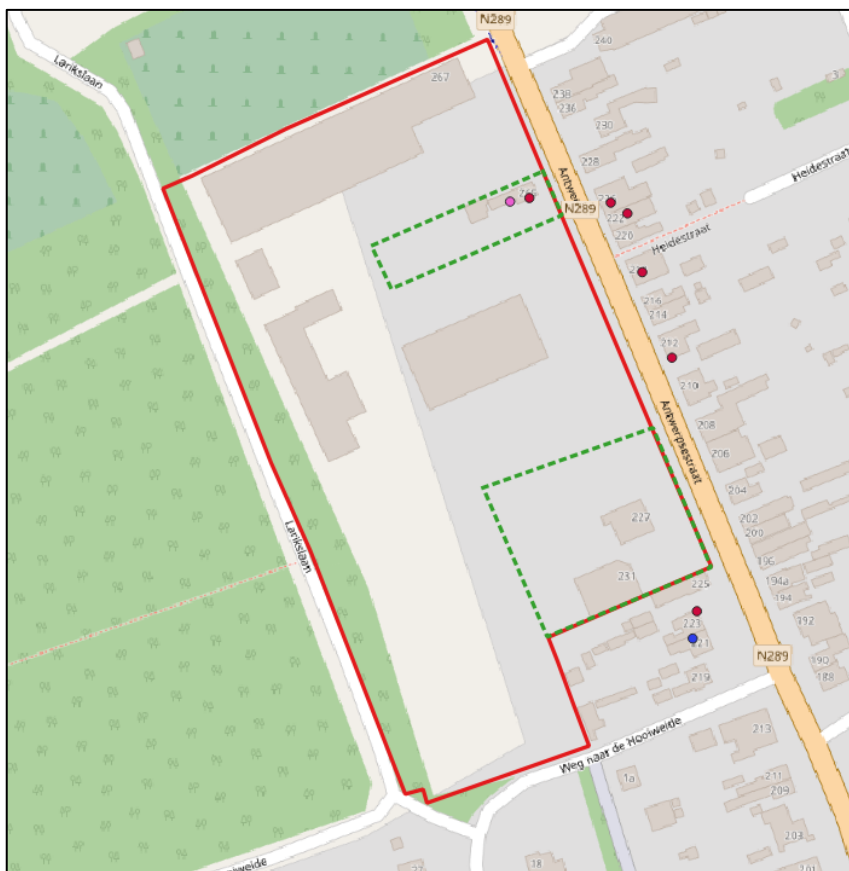
4.4 Uitwerking en rapportage

Onderzocht wordt of de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden, een ontheffing noodzakelijk is en of daaruit voortvloeiende verplichtingen in de vorm van mitigatie of compensatie noodzakelijk zijn.

5. Resultaten

5.1 Huismussen

In het projectgebied is een nest van een huismus vastgesteld, namelijk onder het (pannen)dak van het woonhuis aan de Antwerpsestraat 265 (Figuur 3). Een spreekwennest is ook onder het dak van dit woonhuis waargenomen. In de coniferenhaag tussen nummer 265 en het tankstation aan de Antwerpsestraat waren tijdens beide bezoeken huismussen aanwezig. In de omgeving zijn geen andere wintergroene struiken aanwezig. In de omgeving zijn ook huismussen gehoord. Enkele huismussen nesten bevinden zich onder de daken van woonhuizen in de omgeving. Buiten het projectgebied is ook een kauwennest in de schoorsteen van een woonhuis (Antwerpsestraat 221) vastgesteld.

Figuur 3. Nesten van huismussen (rode stippen), spreekw (roze stip) en kauw (blauwe stip).

Effectenbeoordeling

Huismussen maken het gehele jaar door gebruik van hun verblijfplaats. In de periode maart t/m september gebruiken huismussen hun verblijfplaats als nest en van december t/m februari gebruiken ze hun verblijfplaats als schuilplaats tegen de kou. De periodes kunnen verschillen vanwege veranderende weersomstandigheden. De minst kwetsbare periode en dus de periode waarin het beste gewerkt kan worden nabij verblijfplaatsen van huismussen is in oktober en november.

Er is één huismusnest vastgesteld binnen het projectgebied. De coniferen haag tussen nummer 265 en het tankstation aan de Antwerpsestraat is essentieel voor het functioneel leefgebied van de huismus. De andere huismusnesten en het kauwennest bevinden zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Het is verboden om huismusnesten te vernielen of te verstoren. Indien het woonhuis Antwerpsestraat 265 wordt gesloopt moeten er maatregelen genomen worden. Maatregelen kunnen ook noodzakelijk zijn als de werkzaamheden naast het woonhuis tijdens het broedseizoen en/of de winterperiode worden uitgevoerd. Ook bij het weghalen van de coniferen haag of werkzaamheden hieraan wordt het leefgebied van de huismus aangetast en zijn er maatregelen nodig.

Spreeuwennesten zijn beschermd (categorie 5). Ze zijn alleen jaarrond beschermd indien er zwaarwegende ecologische redenen voor zijn zoals onvoldoende alternatieven in de omgeving. In dit geval staan er in de omgeving van het woonhuis voldoende andere woonhuizen van een vergelijkbaar bouwjaar en bouwstijl. Hierdoor kan de spreeuw het volgende broedseizoen ergens anders een nestlocatie vinden. Indien het huis buiten het broedseizoen wordt gesloopt zijn er geen maatregelen voor het spreeuwennest nodig.

5.2 Gierzwaluwen

Bij de veldbezoeken vloog er af en toe een gierzwaluw boven het dorp waar het projectgebied binnen valt. In het projectgebied zijn geen nestlocaties van gierzwaluwen vastgesteld.

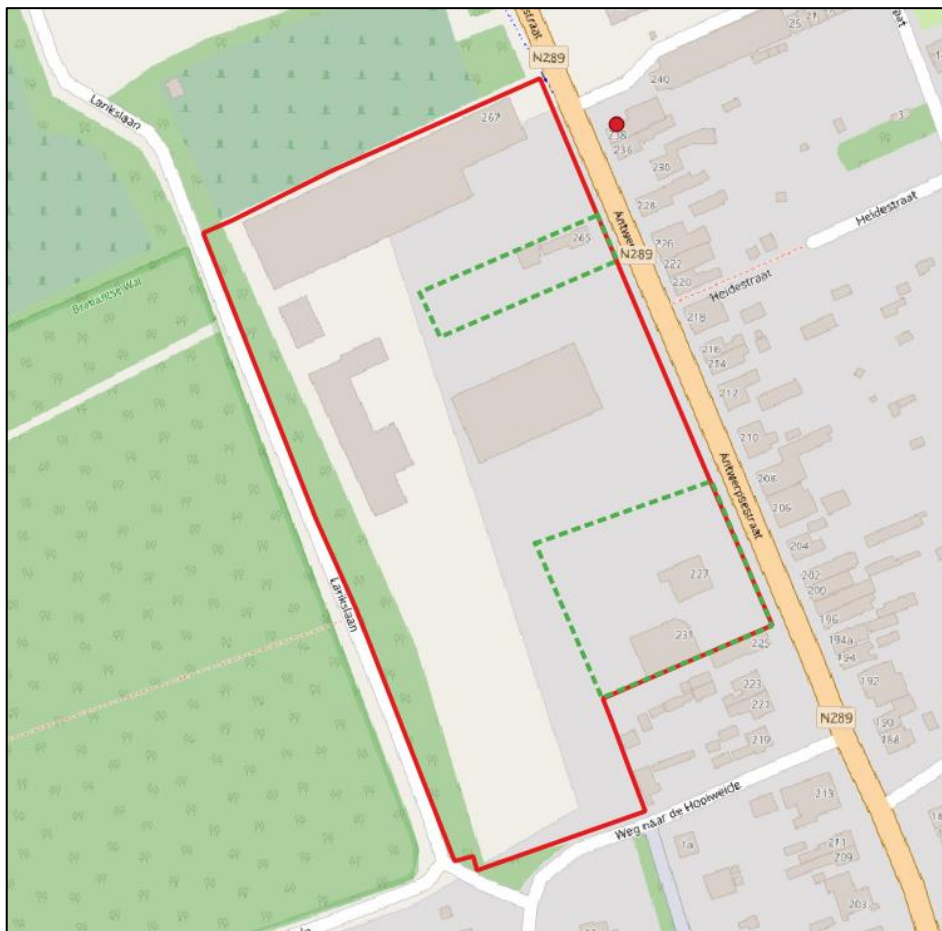
Effectenbeoordeling

Er zijn geen gierzwaluwnesten vastgesteld binnen het projectgebied waardoor een negatief effect van de werkzaamheden op gierzwaluwen is uitgesloten.

5.3 Vleermuizen

Kraamperiode

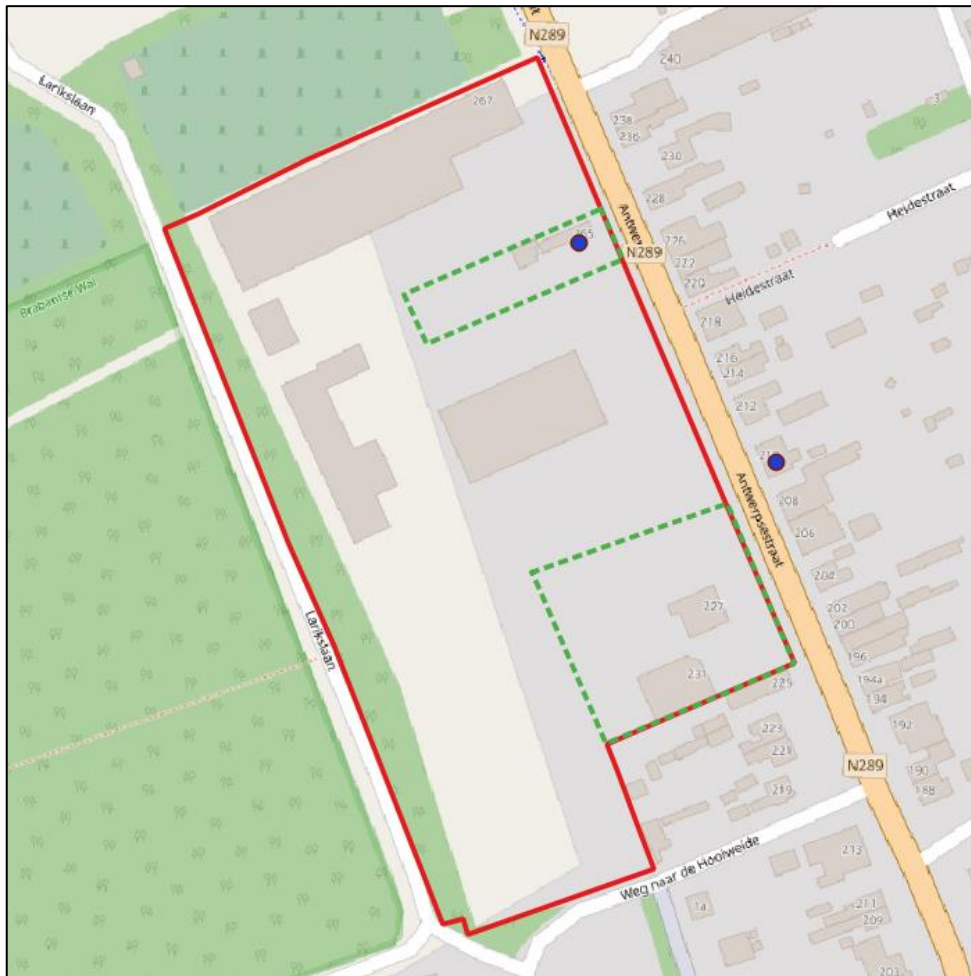
In de kraamperiode zijn geen zomer- of kraamverblijfplaatsen binnen het projectgebied vastgesteld. Buiten het projectgebied is wel een kraamverblijfplaats gevonden (Figuur 4). Aan de noordelijke kopse kant van Antwerpsestraat 238 te Putte is een kraamverblijfplaats van 21 gewone dwergvleermuizen vastgesteld. Ze vlogen uit onder een overhangende dakpan. Daarnaast zijn er meerdere foeragerende/passerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. De meeste van de passerende gewone dwergvleermuizen vlogen richting het kerkhof, ten noorden van het projectgebied. De foeragerende gewone dwergvleermuizen die ten noorden van Antwerpsestraat 267 te Putte zijn waargenomen hebben rond de bomen van het kerkhof gefoerageerd. Enkele foeragerende ruige dwergvleermuizen zijn hier ook waargenomen. Achter het tankstation is één foeragerende laatvlieger tijdens het eerste bezoek in de kraamperiode waargenomen. Twee passerende gewone dwergvleermuizen zijn langs de Antwerpsestraat tijdens de ochtendronde waargenomen. De kraamkolonie in Antwerpsestraat 238 te Putte vloog richting het kerkhof en heeft daar de tweede avond gefoerageerd. Verder zijn er enkele passerende en foeragerende vleermuizen waargenomen.

Figuur 4. Kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis (rode stip).

[Paarperiode](#)

De mannetjes van de gewone dwergvleermuizen brengen hun sociale (paar)roep meestal vliegend ten gehore en niet vanuit hun verblijfplaats. Zij blijven meestal binnen een straal van 200 meter van de verblijfplaats. Tijdens de paarperiode zijn twee paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vastgesteld (Figuur 5). Eén van de paarverblijfplaatsen is binnen het projectgebied vastgesteld. Deze verblijfplaats is gevonden bij het woonhuis aan de Antwerpsestraat 265. De andere verblijfplaats bevindt zich in één van de huizen tegen over het projectgebied. Daarnaast zijn enkele foeragerende gewone- en ruige dwergvleermuizen over het terrein achter het tankstation en het kerkhof waargenomen. Een foeragerende laatvlieger is ook over het terrein achter het tankstation vastgesteld. Er zijn minder foeragerende en passerende vleermuizen waargenomen in de paartijd dan in de kraamtijd.

Figuur 5. Paarverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis (blauwe stippen).

Effectenbeoordeling

Er is één paarverblijfplaats vastgesteld binnen het projectgebied. Paarverblijfplaatsen worden gebruikt van half juli t/m oktober. Deze paarverblijfplaats bevindt zich in een woonhuis zonder toegankelijke spouw, waarschijnlijk onder de dakpannen waar zich de enige toegankelijke ruimte bevindt. Deze verblijfplaats heeft niet voldoende temperatuurbufferend vermogen om te dienen als massawinterverblijf, tevens is hier niet voldoende ruimte voor. Soms worden paarverblijfplaatsen ook gebruikt als overwinteringslocatie voor een mannetje en eventueel enkele vrouwtjes. In een zachte winter zou de ruimte onder de dakpannen hier geschikt voor kunnen zijn, maar waarschijnlijker is het dat eventueel aanwezige vleermuizen al vrij snel vertrekken als de temperatuur lager wordt.

Buiten het projectgebied is er één kraamverblijfplaats en één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuizen vastgesteld. Er worden geen maatregelen geëist voor de kraamkolonie en deze paarverblijfplaats omdat ze beide buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden vallen.

Als werkzaamheden naast het woonhuis (Antwerpsestraat 265) worden uitgevoerd in de paartijd kunnen de voorgenomen werkzaamheden een negatief effect hebben op de gewone

dwergvleermuis. Indien het woonhuis Antwerpsestraat 265 ook gesloopt wordt is er sprake van een negatief effect op de gewone dwergvleermuis. Omdat er een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig is, dienen op voorhand van de werkzaamheden maatregelen getroffen te worden.

6. Conclusies

De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Niet alleen de instandhouding van verblijfplaatsen is van belang, maar ook de instandhouding van het leefgebied. Te allen tijde dient men de zorgplicht in acht te nemen. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet.

6.1 Huismussen

Binnen het projectgebied is één huismusnest vastgesteld. De wintergroene struiken in het projectgebied zijn ook essentieel voor het functioneel leefgebied van de huismus. De voorgenomen werkzaamheden kunnen een negatief effect hebben op de verblijfplaats en het leefgebied. Als de werkzaamheden naast het woonhuis tijdens het broedseizoen en/of de winterperiode worden uitgevoerd kan de huismus verstoord worden. Hiervoor is een ontheffing van de Wet natuurbescherming en een projectplan mogelijk noodzakelijk. Indien het woonhuis Antwerpsestraat 265 wordt gesloopt zullen maatregelen genomen moeten worden. Voor de sloop is een ontheffing van de Wet natuurbescherming en een projectplan noodzakelijk. Voor het verwijderen van de coniferenhaag is eveneens een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig.

Spreeuwennesten zijn beschermd (categorie 5) wanneer er onvoldoende alternatieven in de omgeving aanwezig zijn. De woonhuizen nabij het projectgebied zijn geschikt voor spreeuwennesten. Wel dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats te vinden zodat broedende spreeuwen geen nadelige effecten ondervinden.

6.2 Gierzwaluwen

Er zijn geen gierzwaluwnesten in het projectgebied vastgesteld, waardoor een negatief effect van de werkzaamheden op gierzwaluwen is uitgesloten. Een ontheffing in het kader Wet natuurbescherming is niet nodig.

6.3 Vleermuizen

Er is één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld binnen het projectgebied. Als de werkzaamheden nabij, of aan, het woonhuis met de verblijfplaats worden uitgevoerd in de paarperiode, of wanneer het woonhuis met de verblijfplaats (Antwerpsestraat 265) wordt gesloopt kunnen de werkzaamheden een negatief effect hebben op de gewone dwergvleermuis. Hierom dienen er voorafgaand aan de werkzaamheden maatregelen getroffen te worden indien werkzaamheden aan of nabij het

woonhuis van toepassing zijn. Ook is dan een ontheffing in het kader Wet natuurbescherming en een projectplan nodig.

Verblijfplaatsen van vleermuizen in de woonhuizen rondom het projectgebied ondervinden geen negatief effect van de werkzaamheden. De aangetroffen kraamkolonie en de paarverblijfplaats bevinden zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Een ontheffing in het kader Wet natuurbescherming voor de verblijven buiten het projectgebied is niet nodig.

Bronnen

Literatuur

- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Kanter & J.C. Buys 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12: 1-432.
- Ekoza. 2020. Quicksan flora en fauna Antwerpsestraat Putte. Projectnummer 20.101.
- Kapteyn, K. 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co, Haarlem.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017. BIJ12.
- Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 1.0, juli 2017. BIJ12.
- Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017. BIJ12.
- Limpens, H., Mosterd, K. & Bongers, W. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV, Utrecht.
- Ministeries van LNV en VROM en de provincies, 2006. Spelregels EHS, Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl

Websites

- <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/>
- <https://wetten.overheid.nl/BWBR0038668/>
- www.google.nl/maps
- www.ndff.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.zoogdiervereniging.nl